

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za štiri leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglas!

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslans. osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slovenska delegacija.

(Dopis s Štajarskega.)

Neverjetno je skoraj in vendar je resnica, da se je našel slovenski državni poslanec — pa ne klerikalec — ki je te dni imenoval češko politiko »otročje«. O g. poslanec Plantan — si tuuissis!

Ta slučaj je zopet pokazal pred svetom, kako zavčena, kako klaverna, kako brez vsakega določenega cilja, brez programa in brez idej je vsa slovenska politika!

Kdor količkaj pozna notranji razvoj naše države zadnjih 50 let, kdor ima le količkaj pregleda preko dolgega živlega 50-letnega boja za resnično uveljavljenje ustave v Avstriji, kdor količkaj presoja dalekosežne posledice centralizma in federalizma, kdor vidi pogubnost prvega in blagodejnost poslednjega za vse Slovanstvo v Avstriji, ta ne more drugače, nego da more hvaliti Previdnost, da nam je dala Čehi, ki so — kraj vseh pogrškov v taktičnem pogledu, ki so jih menda zgrešili tu pa tam — vendar le neustrašeni junaki in zavedni možje, ki gledajo v bodočnost in gradijo most Slovanom v boljšo bodočnost.

Boj, ki ga lijejo Čehi za svobodo Slovanov v Avstriji, je boj tudi za našo svobodo, našo ekzistenco, našo bodočnost. Ta boj je prišel ravno sedaj — kakor se kaže — do usodnega trenutka, ko se utegne koudno in za vedno — ali pa vsaj za dolgo časa odločiti smer notranje ustave in način vladanja v Avstriji. To je: ali obvelja nemški centralizem z nemškimi nadvladanjem, ali pa se uvede naraven federalizem, ki za jamči vsem narodom enak svoboden razvoj in s tem notranji mir, ki je edini pomenja moč Avstrije! Uveljavljanje nemškega državnega jezika, razdelitev dežel v narodna okrožja*) ne bi bilo nič drugega nego podlaga nemškemu centralizmu, ki pomenja brezpravnost, ponižanje Slovanov v državljane druge, podrejene vrste. Kje je zaveden Slovan, ki ne bi se z vso odločnostjo in brezobzirnostjo branil tega nemškega centralizma?!

Toda imenovanemu liberalnemu poslancu iz Kranjske je to — »otročarja«! Manjka nam besed, da bi mogli, kakor bi hoteli, izraziti svojo nevoljo na takem nepremišljenem in nezmisljenem govorenju. S tako politiko se Slovencei kažemo le političke harlekinne, ki vzbujajo pomilovanje med zavednimi Slovani in nam ne pridobivajo simpatij niti med poštenimi zavednimi Nemci.

Kakov ugled naj uživa potem naša slovenska delegacija?! Jedni so vezani po stoterih ozirih pred vsemožnim vladnim ziststem, drugi so zopet iz slepega sovraštva do nasprotne domače stranke v takih odnosih do Nemcev, da so jim vezane roke za vsako pravo slovensko politiko. A dejstvo, da se naš narod na Kranjskem zadovoljuje s takimi zastopniki, kaže, na kako nizki stopinji so še naši ljudje ne le po kmečkih občinah, ampak tudi po mestih in trgih. — Naša slovenska politika je torej — kakor že rečeno — brez viših narodnih motivov in ciljev! Kje je zavednost, kje politična zrelost, kje slovensko mišljenje?!

A nič boljši ni, ako na to nesmrtno blamažo liberalne politike na Dunaju ne ve »Slovenec« drugega, nego da skače in ploska v roke, češ: sedaj pa naši liberalci ne bodo nič več veljali!!

*) Tu moramo le izrecno poudariti, da se ne identifikujemo s to izjavo gospoda dopisnika, ker bi moral isti bolj konkretno svoj nazor in jasneje označiti svoje stališče nasproti ideji, katero zastopamo mi vedno in dosledno, nasproti ideji nacionalne autonomije. Op. ured.

Tako vedenje ni nič manje otročje, nego so besede liberalnega poslanca. »Slovenec« besede pričajo istotako o popolnem neumevanju notranjega položaja v Avstriji in o nevarnosti za Slované, spojene s tem položajem. Vidi se pač zopet tu, da vsa politika na Kranjskem je le osebna in brez viših običnih ciljev, ne pa narodna!

Sploh je vedenje slovenske delegacije na Dunaju tako, da se nam uriva sodba, da gospoda poslanci niso na višini svoje naloge in da so brez vsake inicijative ter obnemogli nasproti vsemu, kar se godi okolo njih.

Sedaj bi morali porabiti priliko, da bi skupno s Čehi, ali v sporazumljenju z istimi izdelali načrt za rešenje jezikovnega vprašanja za nas Jugoslovane. Oni pa praznujejo in čakajo, da jim ga napravijo — Nemci. Niti toliko si ne upajo, da bi zagrozili vladi s skrajnimi parlamentariškimi sredstvi, isti vladi, ki dela vnebovpijoče krivice Jugoslovanom in posebno še Slovincem. Njihovo vedenje je marveč tako, da mora napravljati na vlado le ta utis, da jo bodo — podpirali.

Tužna nam majka! Kako naj se naš narod nadeja boljše bodočnosti?! Ali res vse to ne more postati drugače?!

Javni shod

političnega društva „Edinost“ v Trebčah dne 8. decembra 1902.

Lep vseh je doseglo včeraj naše politično društvo »Edinost«. Zapisati more v svojo kroniko, da je bil to najlepši vseh shodov, kar jih je društvo priredilo do sedaj v tej vasi. Od sreča smo se radovali včeraj na toliki spremembi, ki se je izvršila tamkaj tekoma par let, na taki razliki med nedavno minulostjo in sedanostjo!

Udeležba je bila tolika, kakor še nobenkrat, niti za burnega časa volitev ne. Soba je bila napolnjena, da ni bilo prostora niti za enega človeka več. Zato so se pozneje došli gnetli na hodniku in na stopnicah. A ne samo po udeležbi, ampak tudi po zanimanju, ki so je kazali ti priprosti ljudje za izvajanja govornikov, in po živahnosti, s katero so sami posezali v razpravo o stvarih, ki se tičejo njihovih koristi, je bil važen ta shod.

Predsednik političnega društva »Edinost«, g. prof. M a t k o M a n d i č, je otvoril zborovanje kratkim pozdravom.

Veseli ga tolika udeležba, ki priča o napredku v tej vasi, kateri se izraža tudi v dejstvu, da imajo v tej vasi sedaj tri narodna društva — 2 gospodarski in eno zabavno —, dočim ni bilo nedolgo temu še nobenega.

Danes je tu — je menil govornik — prvi sestanek v okolici po letošnjem občnem zboru društva »Edinost«, zato nam je dolžnost, da se spomnimo moža, ki je toliko let kakor deželni in državni poslanec deloval za interese tržaške okolice in ki je bil naš neustrašivi voditelj, moža, ki se je preselil v večnost. Govornik je pozval zborovalce, naj zakličejo slava spominu pokojnega Ivana viteza Nabergoja, kateremu pozivu so se zborovalci lepo odzvali.

Dalje je povdarjal predsednik, da je odbor političnega društva »Edinost« sklenil, da bo to društvo sedaj zaporedoma prirejalo shode po okolici. Razlog temu je dvojen. 3-letna doba našemu občinskemu zastopu se nagiblje h koncu in pripraviti se nam je na volitve v novi zastop. A drugi razlog je, da se bo te dni v mestnem svetu vršila razprava o proračunu za leto 1903.

Danes so torej — je zaključil g. predsednik svoj pozdravni govor — prišli med vas trije gospodje obč. svetovalci, oziroma

deželni poslanci, gg. Ivan Goriup, dr. Otokar Rybář in Ivan Marija V a t o v e c, da vam sporoče, kaj so storili ali skušali storiti za vas, in pa, da izvedo vaše želje, katere naj zastopajo v razpravi o proračunu za bodoče leto. Poslušajte torej pozorno in potem povejte svobodno kar vam je na srečo.

Prvi se je oglašil za besedo dr. Otokar Rybář, čegar izvajanja so se v glavnem tako-le glasila:

Mi prirejamo že par let sem shode po okolici, na katerih se posvetujemo, kako bi v Trstu kaj dosegli za naš narod po okolici. Od početka je bilo po tej okolici precej takih, ki nam niso prav zaupali. No, ta neuspešnost se manjša od leta do leta in postaja vedno boljše v tem pogledu. To vidimo najlepše tu v Trebčah. Nekdaj ni bilo v tem selu nikakega javnega, ne narodnega, ne gošpodarskega življenja. Danes imate tu tri društva in prihajate z zanimanjem na naše shode. Tudi Trebenjci ste pokazali, da znate napredovati.

Spoznavati ste jeli, da posamičen človek težko kaj doseže, da se treba torej združevati, organizirati. A to ne le v strogo narodne ali politične, ampak tudi in še posebno v gospodarske namene. (Splošno pritrjevanje.) Le tedaj, če se boste združevali, če boste pomagali vsaki s svojim krajcarjem, boste mogli tekmovali z drugimi, ki vas zatirajo. In kakor je potrebno to tu v Trebčah, v majhnem, tako je potrebno to v velikem, za vso okolico. Vsa okolica naj se združi, da bodo okoličani vzajemno pomagali eden drugemu na gospodarskem in narodnem polju! (Pritrjevanje.) Seveda ni to lahko, ampak težko je. Mesto in okolica sta si v mnogem v navskrižju se svojimi interesi. A mesto je veliko, je močno, tam je mnogo bogatstva; okolica pa je mala, gospodarski šibka. Tak boj je res težak, ali na drugi strani ne smemo pozabiti, da čisto tudi malo število dosega marsikaj, ako so zložni. Z združenimi močmi se lahko prisili tudi večjo moč, da nekoliko odjenja in kaj da.

(Pride še.)

Politični pregled

V Trstu, 9. decembra 1902.

Jezikovno vprašanje. Jezikovno vprašanje je sicer v naši državi neprestano na dnevnem redu, a sedaj je isto dospelo do akutnega štadija. Pred kratkim je prišel ministerski predsednik dr. Koerber se svojimi temeljnimi načeli, po katerih naj bi se izdelal zakon za ureditev jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem, sedaj pa nam je sv. Miklavž prinesel nov program češko-nemških poslancev.

Ko se je slovenska javnost odločno izrekla proti Koerberjevemu temeljnemu načelom, tolažili so nemški listi Slované, da je Koerber Slovanom nalašč tako malo ponudil, da bo Nemcem mogoče iz lastnega nagiba pridodati nekaj koncesij. — Lahko bi vprašali: zakaj pa ni Koerber napravil ravno nasprotno in postavil Slované v položaj, da bi lahko prostovoljno Nemcem pridodali še nekaj koncesij v nameček? In ti bi gotovo vsled svoje poznane popustljivosti koncedirali prej več, nego manj. Ali pustimo to vprašanje, kajti tudi če bi hotel, bi se okosteneli avstrijski zistem ne mogel povspeti tako visoko. Oglejmo si raje drugo vprašanje: kake so tiste koncesije, katere so ponudili češki Nemci Čehom, da bi Koerberjeva temeljna načela napravili bolj prebavljiva?

Nočemo se spuščati tu v analizo Miklavževega programa čeških Nemcev, ker bi to bilo predolgo in ker se nam ne dozdeva

toliko nujno, dokler Čehi ne rečejo svoje besede, marveč konstatiramo le to, da je ta program izdelan le za kraljevino Češko in da Nemci izrecno naglašajo, da ga ni smeti smatrati precedenčnim slučajem za urejenje jezikovnega vprašanja v drugih kronovinah. V tem obziru Nemci ne-le da ne ponujajo nikakih koncesij, temveč so storili še korak nazaj, ker so izdelali svoj program samo za Češko (kjer niso na vladi), medtem, ko je predložil Koerber temelja načela tudi za Moravsko (kjer so Nemci na vladi). A ravno v tem tiči največja važnost ne le jezikovnega vprašanja, temveč vse politike naše države.

Za nas je zelo postranske važnosti, da li se na Češkem jedno mestice več ali manj priklopi čistočeškemu ali mešanemu okrožju, da-li se na Češkem v jednem uradu več ali manj uvede češki notranji jezik. Tudi če bi Nemci koncedirali Čehom na Češkem vse, kar ti zahtevajo, ne mogli bi mi biti s tem zadovoljni, dokler se istočasno ne uvede jednako razmerje v vseh drugih avstrijskih kronovinah, osobito pri nas na jugu. Tega pa ne zahtevamo, ker morda zavidamo Čehi in jim ne privoščamo, da pridejo prej do svojih pravice, nego mi, temveč nasprotno, ker bi taka rešitev jezikovnega a tudi narodnega vprašanja bila na škodo nam, pa tudi Čehom samim. Neposredno seveda Čehom izven mej sedanje kraljevine Češke in posredno Čehom sploh.

Vladajoče Nemštvo v naši državi je zadovoljilo v narodnem obziru najprej Poljake, ker je računalo, da na ta način zlomi njih odporno silo proti sebi in jih izrabi v boju proti drugim avstrijskim Slovanom. Ta manever se je Nemcem skoraj popolnoma posrečil in Poljaki so bili postali slepi pomočniki nemškega sistema.

Nemci delajo sedaj jednake račune tudi s Čehi na Češkem. Sprva so mislili, da s pomočjo Poljakov tudi te podjarmijo, a Čehi na Češkem so se izkazali preveč krepke, da bi jih mogli Nemci podjarmiti. Avstrijski Nemci so gotovo že spredvideli, da bi se v boju proti Čehom na Češkem izrabili in bi vsled tega tudi v drugih, zanje manj nevarnih kronovinah, zaustavila se germanizacija. Vsa nemška politika v Avstriji je sedaj ta, da premamijo Čehi na Češkem in da zadobe svobodne roke za zatiranje ostalih avstrijskih Slovanov. Bržkone se ne motimo, ako trdimo že v naprej, da bodo Nemci Čehom na Češkem toliko časa odjenjevali, dokler bodo Čehi zadovoljni. Čim bi Nemci dosegli to, bodo imeli proti Slovanom v drugih pokrajinah mnogo lažje stališče, ker se od Čehov na Češkem, ki bodo zadovoljeni v svojih narodnih in gospodarskih potrebah, ne more pričakovati, da bodo proti Nemcem tako neizprosno postopali, kakor postopajo sedaj, ko zahtevajo svoje pravice; dokaz v to so nam Poljaki.

Radi tega morali bi vsi zatirani slovenski narodi najodločneje nastopiti proti temu, da bi se jezikovno in narodno uprašanje rešilo samo za kraljevino Češko. Ako se hoče narodno uprašanje sukcesivno reševati, prične naj se z reševanjem v onih kronovinah, kjer je eksistenca Slovanov v nevarnosti, ne pa v onih, kjer Slovani lahko čakajo in ravno češki poslanci so že večkrat povdarjali, da lahko čakajo. Je li pa od slovenskih poslancev pričakovati, da bodo znali izrabiti zadrego Nemcev in vlade? Ako rečemo, da dvomimo, je to najblažji izraz, katerega moramo rabiti.

Ta izvajanja smo dobili od osebe izven uredništva, katere podajamo tu kakor prispevek za naš življenski vprašanje.

Spravna akcija. Veditelj mladočeške stranke so se v ponedeljek zbrali v Pragi, kjer so se udeležili posvetovanja iz-

vrševalnega odbora stranke. Jutri pa se snidejo češki poslanci — kakor čitamo v »N. Fr. Presse« — v parlamentu na Dunaju, kjer jim bodo poročali načelniki, na kar se bodo posvetovali glede odgovora nemškimi poslancem. Čim bo ta sklep storjen — tako poroča dalje rečeni list —, se brzkone odloči tudi vlada, kako jej bo poseči vmes. Na to bodo tudi nemške stranke nadaljevale svoja posvetovanja. Slednjič poroča »Nene Fr. Pr.«, da je slej ko prej opravičena nada, da Čehi ne odklonijo nemških predlogov a limine, marveč da pride do pogajanj. To je že možno, da se Čehi odločijo za pogajanja, ker je umevno, da nočejo jemati na-se odija, oziroma, ker nočejo dajati nikomur niti videza opravičenosti za predbacivanja, da so oni v svoji nespravljivosti že v naprej preprečili sporazumljenje. Ali po izjavah v čeških listih ni soditi, da bi se češki krogi udajali posebnim nadam. Vzrok temu skepticizmu pa ni samo v vsebini predlogov, ampak tudi v momentu, katerega smo mi posebno povdarjali, v dejstvu namreč, da so Nemci dali svoji akciji znak resilne akcije za vlado. To povdarja tudi socialno-demokratsko glasilo »Pravo ljudu«, rekši, da je ne-logično, ako se pravna akcija spravlja v zvezi z ekzistenco ministerstva Koerberjevega. Mej tem in onim da ni zveze. Vprašanje sprave da je tudi važneje in bilo da bi nezmiselno v največji meri, ako bi se usoda sprave delala zavisna od usode gosp. Koerberja.

Izvajanja socialno-demokratske stranke se more le potrditi.

In ta najvišji nezmisel postavlja Nemci kakor conditio sine qua non! Kako ne bi se torej človeku usiljevala misel, da Nemcem ni toliko do pravne akcije, nego do pomoči za vlado?!

»Politik« pa pripominja, da češki poslanci nimajo nikakega povoda, da bi Koerberju držali rešilno mrežo, v kateri naj bi se obvaroval pred padcem. Češki poslanci naj bi okrenili kakor kakki podčastniki! Dobro je, da so Nemci že začetkom tako odkritosrčni.

Prški list izvaja: Ako Nemci pošteno mislijo za dosego naroda premirja, potem morajo stopiti iz hipnega milieu in si predstavljati važne posledice sporazumljenja! Ali pa je njihov elaborat določil le za taktične hipne potrebe, potem pa že celo ne smejo šteti nasprotniku v zlo, če tudi ta gleda na svoje taktične potrebe. Tretji činitelj, vlada, naj gleda, da si pomaga, ne da briskira eno ali drugo stran. Gosp. Koerber hoče imeti svoj proračunski provizorij. Sedaj živimo v dobi, ko je ena stvar v zvezi z drugo, v času »junktima«: kaj, ko bi tudi Čehi rekli: državni proračun se reši, ako se sankeionira zakon o učiteljskih plačah?! To je namreč zakon katerega soglasno žele Nemci in Čehi, a katerega g. Koerber noče predložiti v sankeijo, dokler Čehi ne otvoro poti za razpravo o nujnih vladnih predlogah. Gospod Koerber bi moral že enkrat uvideti, da grožnje in pretnje niso sredstvo, s katerim se more vse doseči. Najmanj pa, bi rekli mi — spravo!

Program nove srbske vlade, ki se je pričel v nedeljo, zadržuje, da bo v vsaj politiki resno skrbela, da vzdrži dobre in korekne odnose z vsemi velesilami in drugimi državami, kakor to zahtevajo interesi Srbije. Posebno pazijo pa bo posvečevala nadaljnjemu razvoju dosegašnjih iskrenih odnosov do bratskega, Srbiji naklonjenega ruskega carstva, a istotako bo tudi skrbela za dobre odnose do sosednje avstro-ogrske monarhije, s katero ima Srbija mnogo skupnih interesov. V notranji politiki bo vlada stala na stališču ustavnosti in zakonitosti in zahtevala od upravnih organov jednako izvrševanje pravice nasproti vsakomur. — Glavna nje skrb bo posvečena ohranjenju reda in bo v dosegu tega posebno pazila na osebno varnost in na varnost premoženja. Nedelavnih in brezvestnih uradnikov vlada ne bo trpela. Ukreniti hoče potrebno, da se revizija ustave pravilno izvrši. Nadalje obljubljuje nova vlada, da bo skrbela za ureditev državnih financ, v kar bo kolikor možno štedila in zmanjšala izdatke. Poleg tega pa bo tudi skrbela, da bo Srbija točno izpolnjevala svoje obveznosti.

Posebno pazijo bo slednja posvečevala utrjenju vojske in spopolnjenju železniške mreže.

Knez Nikolaj Črnogorski je imel do novega ruskega odposlanca na Cetinju,

Sčeglova, ko mu je le ta izročal svoja pooblastila, nastopni nagovor:

Med Rusijo in Črnogoro obstoje nerazdružljive vezi in prijateljski odnosi, ki so zapečateni po skupni slavi in skupnih skušnjah. Te odnose je ustvarila zgodovina ter jih je globoko usekala v srce vsakega Srba. Moja domovina je zvesta in nepremagljiva predstraža na slovanskem jugu. Njeno zaledje in obramba je močna Rusija, za katero je poslednja vsikdar pripravljena doprinesiti vse žrtve in skušnje.

Tržaške vesti.

Združenim nasprotnikom tržaških Slovencev. Neosnovani in zaviti napadi ljubljanskega »Slovenca« so izzvali odmev ne le med našimi reformatorji, ampak tudi med njihovimi zavezniki iz židovskega in vladnega tabora. Prvi je posegel v Trstu v boj proti slovenskim vernikom in nekaterim duhovnikom neizprosnim nasprotnikom slovenskega bogoslužja in slovenske propovedi, kanonik Buttignoni. Njegovi napadi v »Ricerazione« so tako žaljivi, predrzni in nekrščanski, da se bomo morali še povrniti k njim....

Tržaški »Piccolo« je posnel iz Buttignonijevega glasila, »Ricerazione«, dovolj snovi, da je napadel škofa dra. Mahniča in sv. Stolice, katero je obdolžil, da na škodo cerkve in latinske zemlje dovoljuje Slovencev cerkvene privilegije. Tem napadom se nismo čudili, ker nosijo na sebi znamenje, da so pisani od osebe, ki mora imeti dobre zveze v krogih naših reformatorjev.

Ali zgodil se je čudež: tržaško vladno glasilo »Trieste« je nastopilo proti izvajanju »Piccolovim«. Toda »Trieste«, mesto da bi udaril Žida, bije zopet tržaške Slovence, katerim kratko odreka vsako cerkveno pravico s tem, da brani apostolsko stolico pred sumničanjem, da bi ona bila naklonjena Slovencev. Tudi smeši »Trieste« vse napore tržaških Slovencev, da bi prišli do svoje pravice v cerkvi, ter zasramuje njihove voditelje in tržaška slovenska glasila. Lahko rečemo, da niso še nikdar glasila tržaške cesarske vlade očitno kazala toliko nasprotstva in sovraštva do slovenskih cerkvenih pravice, kakor sedaj v dobi »miru in pravičnosti«.

Kakor torej vidimo, stoje proti nam združeni vsi, ki imajo zveze v italijanskih irredentističnih na eni, in v avstrijskih vladnih krogih na drugi strani. A mi vkljub temu ne obupujemo. Naš narod ni več v otroških povojih, pa zna soditi, kaj mu je koristno in kaj mu je škodljivo. Sam si je izvojeval vse, kar ima, pa si pribori tudi svoje cerkvenopravice. Zato zavračamo v svetosti narodne moči in slovenskega ponosa, predrzne napade in zasmehovanja glasila tržaške cesarske vlade in napade toliko v glasilu Žida Mayerja, kolikor v glasilu ital. kanonika Buttignonija.

Tej nelepi družbi bodi enkrat za vselej p vedano, da na braniku slovenskih pravice stoje združeni vsi slovenski stanovni, ki znajo in hočejo ohraniti napadene narodne pravice in si izvojevati tudi vse one, ki so jim krivično vzete. V boju pa se ne bodo ozrli na čivkanja svojih nasprotnikov ampak nasprotni napad jih bo vzbujal na večjo vztrajnost. Tržaški Slovenci ne odlože torej orožja, dokler ne bodo tudi v tržaških katoliških cerkvah enakopravni.

O čem poročajo! Večerni »Piccolo« od dne 6. t. m. prinaša pod naslovom »Najdeno« iz Gorice senzacionalno vest, da so tamkaj našli na ulici angležki — ključ (navaden angležki ključ), katerega da je brzkone izgubila neka gospica!

Ali ni to senzacionalna vest?! Na ulici so našli en — ključ!!

Take reči si daje »Piccolo« poročati iz drugih mest! Rečeni list mora smatrati vse svoje čitatelje za — otročaje! In sinovi in hčere so to prastare latinske kulture, ki se v prosvetljeni dobi XX. stoletja zadovoljujejo s tako hrano! To naj si malce zapomnijo tisti slovenski večni malkontenti, ki že sami ne vedo več, kaj vse naj bi zahtevali od sloveskih novin in novinarjev, ne mené za to, kako skromna so sredstva, s katerimi mora delovati naša žurnalistika!

Denar pa le — sprejemajo! Te dni je šel neki tukajšnji naroden obrtnik na magistrat, da tam plača vojaško takso. Uradnik, ki uknjižuje to vrsto davkov, je pučil pre-

cej čakati na-se, da-si je bilo že 10. in po ure predpoludne. Ko pa je prišel in »prečital« dotično slov. terjalnico, je vprašal stranko, kam prav za prav da naj pošlje vplačano svoto?! Uradnik je vprašal laški, obrtnik pa ni znal tega jezika, zato je le zmignil z rameni.

Uradnik je opozarjal stranko, naj mu pojasni, je-li denar namenjen v Komen, ali v Sežano? Ker pa je naš obrtnik ostal gluh na vsa vprašanja, je magistratovec določil, naj se vplačana svota pošlje v Komen — kamor je bila res namenjena! — Ker je uradnik prečital terjalnico in ker je denar odposlal — kamor je bil namenjen, je znamenje, da dotičnik vsaj deloma umeje naš jezik!

Ta slučaj je zelo poučen ter govori Slovencev, naj se vsaj tedaj, kadar plačujemo davke, na našem magistratu poslužujejo svojega materinega jezika! Potem bomo smeli upati, da se gospoda na magistratu priučijo tudi drugemu deželnemu jeziku!

Lepe razmere! Pišejo nam: Zraven že mnogih objavljenih slučajev o lahonskih sleparijah naj navedemo tu še enega. Mnolega leta je hodil po hišah nek elegantni »gospod«, ki se je predstavljal za magistratnega uradnika. Ta slepar je v imenu magistrata pozival stranke, naj si dajo napraviti prošnje za dosego domovinske pravice v Trstu! Maogi so šli na limance temu poštenjaku in so res dali kronico za tako prošnjo. Neki P. je sam vložil tako prošnjo na prejemni zapisnik na tukajšnjem magistratu. Uradnik (na magistratu) je prečital to prošnjo in izjavil, da je — vse v redu! Po preteku skoraj enega leta pa je prosilec dobil prošnjo vrnjeno in — zavrženo. In zdaj mora začeti vsi stvar na novo! Kronica je izgubljena in leto dni je tudi izgubljenih! Omen. magistratni uradnik mora biti eden onih »gospodov«, ki so imeli posla se zadnjim ljudskim štetjem, ki pa niso bili stalni uradniki, ampak le začasni lovci na slovenske — duše! Ko jih je magistrat odpustil iz službe in jih postavil na ulice, so si ti »poštenjaki« pomagali z napravljanjem raznih prošenj. Da so pa bolj imponirali, izdajali so se za magistratne uradnike in tako slepili najvno ljudstvo!

Mi smo že opetovano pisali in svarili našinec, naj se ne dajejo slepariti od nepoznanec, ko imajo svojih ljudi in uradov, ki so jim na uslugo, radi in pošteno. Upamo, da ti slučajji pouče slehernega, da se ne bo dal slepariti po ljudih, ki imajo nalogo slepariti nezavedneže.

Mi ne dolžimo magistrata, da bi on, oziroma njega stalni organi delovali na to, da naše ljudstvo ne dobi svoje domovinske pravice, ali proti temu bi se moralo kaj ukreniti, da si že vsaki lopov upa nastopiti imenu magistrata!

Ako je gospodi kaj do ugleda mestnega urada, naj napravijo malo preiskavico, o čemer bi jim mi šli rade volje na roko.

Irredenta na delu. Italijanske novine poročajo: Po inicijativi društva »Dante Alighieri« v predminolo nedeljo v gledališču »Pagani« v Genovi slavili spomin Nikole Tommasea. O tej priliki je bila prečitana resolucija, s katero izražajo simpatije Italijanom Dalmacije. Irredente siicer ni nikjer (tako nam prisegajo vsi oficijelni krogi Avstrije), ali na delu je vendar le vedno in povsodi.

Žalosten konec štrajka. Tako imenuje tržaška židovska baba v lesnega trga znani štrajk v novi tržaški tovarni jut, v takozvanem »Jutificio«. V tozadveni notici pripoveduje tržaška baba, da so se italijanski delavci pogodili z gospodarji te tovarne za jako nizke dne. Možki so delali za daino 2-20 ital. lire (približno 2 kroni), ženske pa za 1-30 ital. lire (nekaj nad 1 krono). »Piccolo« obžaljuje italijanske delavce, kateri da niso poznali tukajšnjih razmer, ko so vsprejeli delo pod tako neugodnimi pogoji. Komu hoče »Piccolo« to natveziti? Tovarna da je šla v Italijo po delavce. Kakor da ne bi bilo v našem mestu dovolj brezposelnih delavcev iz Italije, ki neprestano prežijo na vsako najmanjše delo in ki na tako umazan način, kakor je bil ravno ta v »Jutificio«, izpodrivajo domačine. Laški delavci so gotovo prav dobro poznali tukajšnje razmere in so dobro znali, da je v našem mestu nemogoče živeti z daino 2 K, ali vedeli so tudi, da bi tovarna ne vzela tako lahko na delo, ako bi zahtevali toliko, kolikor zahtevajo domači delavci, ker napravijo domačini v istem času najmanj dvakrat toliko dela, nego Italijani. Šli so na delo za tako sramotno plačo, ker

so gotovo že v naprej sklenili, da stopijo v štrajk in bodo zahtevali povišanje. Oni so tako plačo vsprejeli le provizorično, da izpodrinejo domačine. Ni izključeno, da je bilo tako tudi dogovorjeno med tovarno in italijanskimi delavci.

Ker pa je vodstvo tovarne sprevidelo, da bi bila taka igra prenevarna, ker se je domačega delavstva polastilo silno razburjenje, sklenilo je vodstvo, da vsprejme štrajkujoče ital. delavce na delo le pod prejšnjimi pogoji.

Dodati nam je še, da je začetkom štrajka bila tovarna pripravljena štrajkovcem plačo nekoliko povišati in zmanjšati delavni čas, a ker niso hoteli štrajkovci teh ponudb vsprejeti, jih je zopet preklicala.

»Piccolo« posebno povdarja, da je sam italijanski konzul posredoval v tej zadevi in se seveda čudom čudi, da ni njegovo posredovanje nič izdalo. Smo pa res že daleč prijedrali: tukajšnje tovarne najemljejo na delo delavce iz Italije, plačujejo jih z laškimi lirami, o štrajkih posreduje laški konzul itd., kakor da ne bi bilo tu niti jednega domačina več, kakor da bi nad nami že davno bliščala peterožarna zvezda.

»Umazana« tatvina. Tu v Trstu je navada deliti tatove v dvoje vrsti: v vrsto »umazanih« in ono »z rokavicami«. »Umazani« pobirajo vse, kar so našli in se v »sili« zadovoljuje tudi z pobiranjem odpadkov po — smetiščih! Oni »z rokavicami« pa so bolj izbirični in se niti ne dotikajo malenkostnih stvari. Prvi obirajo vsakogar, ki jim je prišel v pest — drugi pa izbirajo bolj imovite kroge!

Eden teh »umazanih« lopovov je pred nekoliko dnevi (bolje rečeno: noči!), pokral na posestvu g. Kodriča pri Sv. M. M. spodnji celo zbirko najplemenitejših mladih trti, katere je lastnik s težavo nabral pri raznih prijateljih, vinogradnikih.

Tat je moral biti — domače gore list«, ker tujec ne bi bil znal za skriti Kodričev nasad. Tega »umazanega« zasledujejo sedaj redarstveni organi in je upati, da se jim posreči pomesti ta grdi odpadki, ki je že v več slučajih prizadejal poštenim okoličanskim posestnikom veliko škode.

Gospod Kodrič trpi do 80 K. škode, med tem ko je uzmovič »zaslužil«, da ali ne, desetak!

Mi se pridružujemo želji našega poročevalca, naj bi se posrečilo redarstvu uničiti lopove, ali lopova, in prosimo v interesu naših okoličanskih posetnikov, naj se redarstvo potruži za to.

Zanimiva bolgarska potovalca. Danes zjutraj došel je v naše uredništvo bolgarski novinar g. Peter Bonev, ki že dve leti potuje okoli se svojo soprogo, gospo Gjurgjo. Zakonska dvojica Bonev nameruje peš prepotovati ves svet. Ona dva potujeta brez denarnih sredstev in se preživljata jedino s prodajanjem razglednic z njihovima slikama. G. Bonev potuje z namero, da prouči vse zemlje in vse kontinente, posebno pa one dele Azije, Afrike in Avstralije, ki niso do sedaj še preiskani. Gosp. Bonev je mlad in govori več jezikov. Dosedaj je z ženo prepotoval vso Bolgarijo, Romunijo, Ogrsko in Hrvatsko.

G. Boneva toplo priporočamo našemu občinstvu; on razprodaja svoje razglednice na ulici in v javnih lokalih.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 10. dec. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled »arabde tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Vittorio Colonna 6, hišna oprava; ulica dell' Istria 24, konji in voz; Škorklja 196 in ulica Valdirivo 19, hišna oprava, oprema v zalogi, konji in vozi; ulica delle Poste 4, oleografije; ulica Porta 3, hišna oprava; Greta 274 in Barkovlje 401, hišna oprava in kamen; ulica Stadion 16, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomtr ob 7. uri zjutraj 0° 2' ob 2. uri popoldne 2.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768 0 — Danes plima ob 5.36 predp. in ob 6.01 pop.; oseka ob — predpoludne in ob 11.08 popoldne.

Društvene vesti.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je daroval gosp. Ferdo Gustičič 5 K. Gospod Gavrilović del čistega dobička od predstave »Graničari« 20 K. Dramatično društvo v Trstu od predstave »Mlinar in njegova hči« za

dvorano 10 K. Na pevski zabavi »Slovenskega pevskega društva« nabralo se je 10 K 26 st.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Rojano nabrali sti gospe Mikelič in Gorjup na Miklavžev večer v Rojano 14 K 34. Srčna hvala vsem darovalcem in darovalkam!

»Božičnica« v Barkovljah. Slovenska dekliška šola družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu priredi na praznik sv. Štefana veselico v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah. Predstavljala se bo igra »Sv. Elizabeta«, ki je polna lepih vzgojevalnih prizorov. Tudi lepe slovenske pesmi bodo na razporedu. Vse točke bodo izvajale slovenske šolske deklice. Tržaški narodni krogi naj blagovolijo vzeti to oznanilo na znanje.

Vesti iz ostale Primorske.

× Brezobrestna posojila na Goriškem. Od neke kompetentne osebe smo naprošeni, da priobčimo nastopno pojasnilo:

V minolem tednu — če se ne motim — v številki »Edinosti« od minolega petka, ste priobčili po »Sudi« posneto vest, da se izplačanju brezobrestnih posojil na Goriškem delajo ovire od strani deželne odbora ter ste previdno dostavili: »Če je temu tako, je to obžalovanja vredno...«

Uverjen, da vam gre le stvar in nikakor ne za hujskanje ljudstva, usojam si podati vam sledeča pojasnila:

Dne 16. novembra t. l. došel je deželni odboru goriškemu dopis namestništva glede nakaza brezobrestnih posojil. Deželni odbor je dal takoj litografirati nakaznice ter jih je malo dni potem razposlal. Nekaterim prosilcem pa ni mogel deželni odbor nakazati izplačanja deželnega prispevka, ker dotičnikom tudi namestništvo ni še odkazalo svoje polovice, a je zakonito nakazanje deželnega prispevka odvisno od nakazanja državne podpore.

Tako je pojasnjeno tisto namišljeno »zavlačevanje« izplačil brezobrestnih posojil od strani deželne odbora goriškega.

× Koncert pevskega in glasbenega društva v Gorici. Nedeljski koncert goriškega pevskega in glasbenega društva je vspel v vsakem pogledu izvrstno. Prostrana dvorana hotela »Central« bila je nstlačena odličnega občinstva, ki je z največjim zanimanjem sledilo dovršenemu izvajanju posameznih točk lepega programa. Pevsko in glasbeno društvo je s tem svojim častnim nastopom dokazalo, da vestno vrši svojo umetniško nalogo in da je vredno najizdatnejše podpore goriškega Slovenstva.

Kar se tiče izvajanja posameznih točk, omeniti nam je najprej gospo Kl. Hrovatinovo, ki je se svojim krasnim petjem kar elektrizirala občinstvo; pela je dve skladbi za sopran-solo »Ljubezni kal« in »Ljubezni ovet«, kateri je zložil društveni pevovodja, gospod Josip Mihl, ki je tudi spremljal gospo Hrovatinovo na glasovirju.

Od zborov so se posebno moški zbori jako dobro peli, pa tudi Foersterjev »Venec Vodnikovih pesmi« se je pel dovršeno, nekoliko sta zostala mešana zbor Foersterjeva »Ljubica« in Sattnerjeva »Naša pesem«. Upeštevati pa je treba, da je bil to prvi reprezentacijski nastop in da je društvo sploh še jako mlado. Z ozirom na veliki napredek, katerega je to mlado društvo doseglo v tako kratki dobi svojega obstanka, pa mu je treba izreči najzasluženejše priznanje. Težko da bi se moglo v tem obziru meriti katero društvo z goriškim pevskim in glasbenim društvom. Na lepem vspehu, katerega je to društvo doseglo s svojim nedeljskim prvim koncertom, izrekamo mu najsrčnejše čestitke, a tudi njegova vrlemu predsedniku, dr. Tumi, ki ima gotovo lep del zasluge na tem vspehu.

× Italijanska izzivanja v Zadru. — Te dni se je vršila pred okrajnim sodiščem v Zadru razprava proti geometru Persicalliju, ki je tistega večera, ko so bili napadeni neki »otrudniki« »Narodnega lista« in tovariši (kakor smo sporočili tudi v »Edinosti«), surovo napal g. Katiča in njegovo soprogo. Persicalli je bil obsojen na 40 K globe in v poplačanje stroškov. Ta Persicalli je tudi tožil g. Katiča, češ, da ga je ta udaril, toda gosp. Katič je bil rešen obtožbe.

× Smrten padec. — V četrtek okoli poludne je popravljal elektrotehnik Avgust Pozzetti, star 40 let, v hotelu »pri južnem kolodvoru« električno svetilko. Pri tem se je stojalo pod njim zlomilo in Pozzetti je padel,

in naj svetilka z železjem in vsa priprava, katero je rabil na delu. Padel je tako nesrečno in se pobil tako hudo, da je umrl v hipu, ko so ga nesli v bolnišnico. Truplo so prepeljali na tukajšnje pokopališče.

× Otvoritev postaje Šempeter pri Gorici za celoletni promet. — Ta dosežek le za osebni in prtljajni promet napravljena postaja Šempeter pri Gorici z dnem 1. okt. t. l. otvorjene krajevne železnice Gorica-Ajdovščina se z dnem 5. grudnia 1902 izroči vsemu prometu.

Vesti iz Kranjske.

*** Saltomortale pred naborno komisijo.** V Ljubljani je bil te dni nakuadni nabor, na kateri je prišel tudi neki mladenič iz Galicije. Zali in lepo rasli deško je stopil pred komisijo, a ko je bil potrjen, je napravil pred celo resno komisijo saltomortale, da se je stresla Židanova hiša. Sveda so vsi člani udarili v smeh, ker se na naboru kaj takega pač še ni primerilo. Potrjeni fant je po poklicu akrobat.

*** Staro licealno poslopje v Ljubljani,** v katerem so se šolali tisoči in tisoči dijakov skoraj eno stoletje, kmalo izgine s površja. Da ohrani spomin na to zgodovinsko poslopje, fotografiral je ljubljanski fotograf gospod Davorin Rovšek pročelje od Vošnjakevega trga, od šolskega drevoreda in dvorišča. Fotografije so v kabinetni obliki ter jako okusno izpadle. Vse tri slike se dobe v njegovem ateljeju, Kolodvorske ulice, za ceno 30 novč. komad. Sprejme se tudi naročilo za okvir.

Vesti iz Štajerske.

— Novo slovensko društvo v Gradcu. Pišejo nam:

V Gradcu smo dne 30. nov. 1902 ustanovili novo slovensko krščansko izobraževalno društvo »Domovina«.

Ustanovni shod je bil dobro obiskan. Povabilu so se v mnogim številu odzvali udje hrvatskega kršč. društva »Slavulj«, ki postanejo morda tudi naši udje. Tudi »Zarja« je poslala zastopnika. Naše društvo »Domovina« je namenjeno pred vsem delavskemu stanu, kateremu naj služi v narodni in verski zavetje pa tudi v duševno izobrazbo in (kolikor možno) gmetno podporo. Cilje smo si nastavili lepe, samo da nam bo mogoče jih vsaj deloma doseči. Pričakujemo pa tudi pomoči iz domovine, ker delavci sami so revni. Potrebovali bi denarja, knjig in časopisov. Slovenci, ki imate še kaj narodnega srca in požrtvovalnosti, priskočite nam! Saj storite veliko dobro delo. Slovencev imamo tu iz vse Slovenije. In sploh ne poznamo provincializma! Zato se obračamo do vseh Slovencev za kakšne koli prispevke in podpore. Darila sprejema tudi blagajnik (Jan. Šanda, duhov. in ph. los. v Gradcu, Leonhardstrasse 67) in hoče vse objaviti svoječasno. Naslov na društvo je: Leverein »Domovina« in Graz, Saekgasse 14, II. n.

Še eno bi rad sprožil:

Delajo se priprave za vseslovensko razstavo v Petrogradu 1904. Jaz sem prepričan, da se je udeležiti tudi primerno število Slovencev. Ali bi ne bi o mogoče, da bi se že sedaj lahko v ta namen »lagal« mesečno potrebni denar za vožnjo in druge stroške? Naj se osnuje kako društvo, ki izve, kaj bi vse vkup stalo, in potem preračuna, koliko bi se moralo mesečno vložiti, da bi se vsota za vse stroške nabrala v enem letu. Storite nekaj!

— Ženo pred očmi otrok ubil je posestnik Anton Grobelšek v Pilštaju. Mož že dalje časa ni bil pri pravi pameti in je dejanje storil v blaznosti. Petero mladoletnih otrok je bilo priča groznega dejanja.

— Pazite o vstopanju na vlake. V Admontu na Gor. Štajarskem je hotel delavec Pirker na vlak, ko je isti že odhajal. V hipu je padel pod vlak, ki ga je potegnil k sebi ter ga vlekel več metrov daleč. Ves ramesarjen, je v malo trenutkih umrl.

— Ptujski župan Ornič v stiski. V »Slovenskem Narodu« čitamo:

V Ptujju in sploh po Spodnjem Štajerskem vzbuja veliko pozornost sodna razprava, ki se je začela dne 20. novembra pred ptujskim okrajnim sodiščem proti bivšemu urodniku »Štajerec«, pl. Kahlbergu. Toži ga zaradi razžaljenja časti ptujski župan, pek Jožef Ornič. Povod tožbi je pismo, katero je pisal Kahlberg pred deželnozbornimi volitvami vodstvu nemško-narodne stranke v Gradcu in s katerim je hotel doseči, da stranka Orniga ne postavi več deželnozbor-

skim kandidatom za graško trgovsko zbornico. Stranka je vkljub pismu kandidirala Orniga in je bil tudi ta izvoljen poslanecem. Naročilo pa se je Ornigu, da mora tožiti Kahlberga zaradi pisma. V tem pismu dolži Kahlberg Orniga, da je na podlagi ponarejenih delavskih knjižic in namišljenih računov izvalil od države 3000 K podpore za obvezna dela v l. 1901, ne sicer sebi, ampak mestu na korist. Mestne uradnike je za to prisilil, da so pristne dnevnike uničili in jih ponaredili. Ker se je mestni oskrbnik Majer branil, da bi podpisal ponarejene listine, bil je nekoliko dni pozneje odpuščen. Da pa bi se Ornigu nič ne moglo zgoditi, je dal pritisniti pečat, ki nosi Ornigov podpis, na listine od tretje osebe. Dne 20. m. m. se je začela razprava pred sodnikom adjunktom Watzulikom. Kahlberga je branil mariborski odvetnik dr. Haas, Orniga pa ptujski odvetnik dr. Ambrositsch. Na razpravi je izpovedal Kahlberg, da je šel še prej k dr. u. Ambrositschu, predno je pisal ono pismo v Gradec ter mu razložil vso stvar. Dr. Ambrositsch mu je zapisal tudi adresu, kam naj naslovi pismo in Kahlberg je pokazal na razpravi ta listek, kar je naredilo velik utis na vse v sedaj dvorani novzoče. Ko je Kahlberg na poziv sodnika vedel tudi povedati, kako je Ornig v deželnem zboru dobil po zvijači podpise za neko interpelacijo, zaklical je Ornig zelo razburjen: »To je impertinencia, če bi kaj takega storil, bil bi onemogočen v nemški ljudski stranki«. Kahlberg (razjarjen): »Zavračam besedo impertinencia, kaj takega si ne dam reči«. Branitelj dr. Haas: »Gospod Ornič, zaradi tega boste morali še odgovorjati!«. Dr. Ambrositsch: »Prosim, gospod sodnik, da pri takih trditvah prekinete pravočasno zatoženo besedo.« Dr. Haas: »Gospod sodnik, izvolite tožitelja zaradi besede impertinencia zavrniti.« Sodnik: »Zavračam besedo impertinencia.« Razprava še ni končala, Kahlberg in Ornig hočeta vsak v svoj prilog doprinesti dokaze in vsled tega se je razprava odgodila na nedoločen čas.

Vesti z Koroške.

+ Zastrupljeno vino za maše. S Koroškega javljajo, da se je župnik maltezerske cerkve v Feistritz Pulstu hkratu zgrudil pred oltarjem v nezavest. Pozneje so konstatirali, da je bilo vino iz cerkvene kleti zastrupljeno. — Državno pravdnštvo je uvelo poizvedovanja o tem tajinstvenem poskusu umorstva.

Razne vesti.

Drag unuk. Iz New Yorka poročajo: Znani milijonar Clark, katerega imenujejo »kralja bakra«, je svoječasno razpisal čudno nagrado. Objubil je milijon dolarjev tistemu svojih sinov, ki ga prvi obdari z — unukom. Sedaj je dobil nagrado drugi sin.

500 000 K za izgubo moža. Udova po Viljumu Lyssu, ki je leta 1901 prišel ob življenje, ko sta v tunelu new-jorške centralne železnice trčila skupaj dva vlaka, je uročila tožbo proti železniški družbi za odškodnino za izgubljenega moža. Te dni se je vršila razprava in porotniki so res prisodili ženi letno svotico 500.000 K. — Tej pa se je izplačalo, da je postala vdova.

Grozno razkritje. V podzemlju trdnjave Aquila, v Abruzzih, so prodrli zid nekega vojaškega magazina, ker so slutili, da bi moglo biti še drugih izb. S pomočjo goreče baklje so šli skozi odprtino ter našli res nekoliko temnih izb, v katerih je ležalo na stotine človeških trupel. Nekatera so bila v krstob, druga pa so bila jednostavno pomešana po tleh. Na tem razkritju se imajo za hvaliti nekemu korporalu. Sodijo, da trupla niso stara nad eno stoletje, to je od invazije francozke 1796—1797. Nekateri sodijo vendar, da so mnogo stareja. Ker so izbe suhe, so trupla dobro hranjena in utrdjena. Še imajo lase, brke, brado in nohte ter se drže v istem položaju, v katerem jih je zalotila smrt. Nekatera so ohranila celo izraz lica iz onega strašnega trenutka. Tako je truplo človeka, ki je bil ubit z ubodom noža za vratom, popolnoma ohranilo grozni izraz lica v smrtnem trenutku. Drugo s presekanim glom se drži, kakor da hoče z roko poseči po sablji, da se ubrani. Eno truplo ima krčevito zategnjeno lice.

Neki zgodovinarji so se lotili proučevanja zgodovine, da raztolmačijo ono grozno tragedijo.

Brzjo vna poročila.

Cesar Fran Josip.

DUNAJ 9. (B.) Stanje cesarjevo je sedaj zepet prav dobro. Cesar se brzkone že tekem tega tedna preseli iz Schönbruna na Dunaj.

Stališče mladočeške in nemško-napredne eksekutive nasproti češko-nemškemu elabratu.

PRAGA 9. (B) Eksekutivni odbor mladočeške stranke označil je v svoji včerajšnji seji elaborat češko-nemških poslancev nevsprejemljivim in je državnozborni komisiji naložil, naj izdela memorandum. Vodstvo nemško-napredne stranke je pritrnilo elaboratu in je istega proglasilo kakor pripravnega za podlago pogajanjem s češkimi poslanci.

Med Nemci.

SOLNOGRAD 9. (B.) Časopisi poročajo: Vodja solnograških Schönerejevcev se je dvobojeval na sablje z urednikom liberalnega »Salzburger Tagblatta«, Freisingerjem. Slednji je bil ranjen na glavi.

Strajk v Marzelju.

MARZELJ 9. (B.) Na zborovanju pomorščakov prečitani so se dopisi ribičev iz Cannes in Berre, kateri se pridružujejo strajku. Istotako so se odzvali pozivu na strajk tudi mazarji, peki in mesarji. — Delavci v »decku« so izjavili, da se pridružijo strajku pod pogojem, da se ne razkladajo ladje, naj že iste pripadajo katerisibodi domači ali inozemski družbi.

Reforme v Turčiji.

CARIGRAD 8. (B.) Francozko poslanštvo do sedaj ni še podprlo korakov družih vlasti za zboljšanje položaja v evropskih pokrajinah, ker še pričakuje instrukcij. Te instrukcije da so se zakasnilo zato, ker je francozka vlada iskala soglasja s Petrogradom.

Poslano.

Uljudno vprašanje. Podpisani prosim slavno načelstvo »Delavskega konsumnega društva« pri sv. Jakobu pojasnila, kaj je ukrenilo na sklep posvetovalnega shoda dne 16. novembra t. l. glede sestave bilance? In kaj menijo gg. nadzorniki?

Z odličnim spoštovanjem

Miha Hrovatin.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Svoji k svojim! X
X ZALOGA X
X pohištva X
X dobro poznane X
X tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) X
X vpisane zadruge z omejenim poroštvom X
X prej Anton Černigoj X
X Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) X
X št. 1. hiša Marenzi. X
X Največja tovarna pohištva Primorske dežele. X
X Solidnost zajamčena, tuji les se osuši X
X v to nalašč pripravljenih prostorih s tem X
X peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo X
X derna sestav. Konkurenčne cene. X
X Album pohištva brezplačno. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

POZOR NA TA UŽIG NA ZAMAŠKU !!!

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
••• T R S T •••
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tosa, Piazza Rosario št. 2
vokal (solsko poslopje)
Via Limitana in Via Riberge št. 21
Telefon št. 870.
Velik izbor tapetarij, sral in slik, izvijače narečbe tudi po posebnih načrtih
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIA KATALOGI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. oobrod
ali železnico franko.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

gostilno

v ul. Belvedere št. 23 B.

Točil bom izvrstna in pristna vina, in sicer **dalmatinsko vino po 32 nvč.**, **istrski refošk po 36 nvč.**, **belo vipavsko po 40 nvč.**

Kuhinja bo vedno preskrbljena z dobri jedili.

Priporočam se za obilen obisk

Fran Valetič.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavnemu občinstvu in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmoderneje iz pr. ih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je celikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in ptičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kituicarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najmanjše po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižji cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Pekarna in slasličarna

Antona Peternel

v ulici Solitario št. 25.

Podpisani priporoča svojo pekarno in slasličarno, v kateri se dobiva trikrat na dan svež kruh in slaslice vsake vrste. Prodaja tudi: vsakovrstne moke iz ogrskih mlinov po najnižjih cenah, in pristni najfiniji refošk v steklenicah.

Sprejema se tudi domač kruh v pečivo

Udani

A. Peternel.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobi se brezplačno in franko v **Schwann-Apotheke Frankfurt a. M.**

Slovenska knjižnica. Dosele izšlo 114 del. Mesto: **Trst, ul. S. Lazzaro št. 776.** cene K 3 20. Roman F. B. G. **„KLETEV NEZVESTOBE“**, str. 608 cene K 3 20 — Naročniki dobivajo po 30 vis. snopč franko.

Knjižnica za mladino. Izšlo 28 del. Mesto: **Trst, ul. S. Lazzaro št. 776.** cene K 3 20. Roman F. B. G. **„KLETEV NEZVESTOBE“**, str. 608 cene K 3 20 — Naročniki dobivajo po 30 vis. snopč franko.

SVETOVNA KNJIŽNICA, izšlo tri knjige.
VENEC SLOVANSKIH POVESTI, izšlo sedem knjig.

Naročila sprejema založarna

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici.

V TRSTU prodaja prvo dvoje: **Tobakarna M. LAVRENCIČA** nasproti veliki vojašnici.

Čast mi je naznaniti p. n. sl. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo dalmatinskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na debelo in v steklenicah. Zbogga se nahaja v hiši **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zadej na doriš u.

Namizna vina, črna, bela „Opollo“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tropinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na gl-u kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudi kakor okrepljajoča za bolnike in malokrivnike, nadejam se za trlno, da me bo sl. občinstvo najnogošteviljeje počaščalo se svojimi naročbami ter stem vršilo naše narodno geslo: **Svoji k svojim!**

Odičnim spoštovavcem

Matko Paič.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobiva se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje porarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in tvrdko.

TRGANJE **KASELJ**

v rokah in nogah preneha vsa- preneha ako se uporabi steklenico
komu v treh dneh ako se po- trpotčevega soka in franco-
služi **antirheuminega** težka prebavljanja pri po- slega čaja. Cena s poštnino
mazila. Cena steklenic manjkanju teka, koncanju, rezaviel ako se denar naprej pošlje
s točnim navodilom in bruhanju grče in prenapeti želo- gbl. 1.40. Pri zast-
in s poštnino, ako zasliženje, nival krvi v glavi, črevesne bolezni relih bolečinah
se denar naprej pošlje, gbl. zdravi treba nadalje-
1.20. 1.20. trške.

ŽIVOTNI BALZAM
„SALVATOR“

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in zunanje bolezni.

Cena cnotu 12 steklenič 2 gld. 50 nvč., 24 steklenič 4 gld. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni

„SALVATOR“
v **Varaždinu**
(Hrvatsko)

EPICARIN **LILIANOVA POMADA**

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

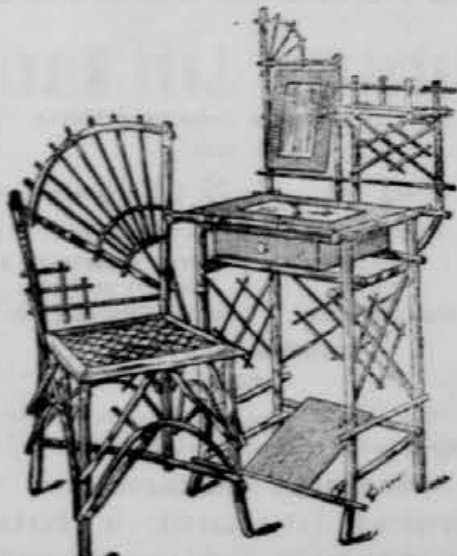
Na milijone dam

„Feolin“ Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoi aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ e langlesko mlo sestavljeno iz 42 zlahitnih in svežih ediš. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma olpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudeče na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavo. „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoi denar, aka bi „Feolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komadv 1 K 3 komadi 2 50 K, 6 komadov 4 K 12 komado 7 K. Poštnica za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadstr.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Zigon ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angell, ulica Canale 5, Ivan Cilia, Anton Schuster, Acque 5.

Henrik Preuer

Trst, Via Nuova šte. 18.

Tovarna pohištva od bambusa, fušpana in vrbja.

Popolne oprave, najbolj pripravne za darove kakor: stolice, naslanjači, etažere, mizice, španske stene za peči ali proti prepihu itd. itd.

Najzmernejše cene.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugi vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Za božična in novoletna darila!

Došel je velikanski izbor **prtov za obedovalno mizo**

in desert;

žepnih rut; brisalnikov,

nogavic, tapetov

vseh vrst po najzmernejših cenah v zalogo prtov in bombaževin tvrdke

Peter Klansich

Piazza nuova (ex Gadola) št. 1.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Velika prodaja za Božič in novo leto.

Velika prodaja za Božič in novo leto.